

גנזי המלך

111 קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נופות**

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

יגיעה בתורה ללא עיפות וטורח

"לֹא הִבִּיט אֶן בְּעֵקֶב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל"

מהרצאותיו של הרב אמנון יצחק

וע"ז המשיל המגיד מדובנא משל נפלא שעליו אמר האדמו"ר מקוצק שזהו אחד משלשה משלים שאמר המגיד מדובנא ברוח הקדש.

הפסוק בישיעה אומר: **"וְלֹא אֲתִי קָרָאתָ יַעֲקֹב כִּי יִגְעֶתָ בִּי יִשְׂרָאֵל"** (ישעיה פרק מג) משל לסוחר שבא ממדינת הים ובקש מאחד הנערים הסבלים שיביא את חבילותיו אחריו לביתו והוא יתן לו את שכרו נסע הסוחר לפניו והקדימו, לכשהגיע הנער הסבל לביתו של הסוחר, הניח את חבילותיו ונכנס לקבל את שכר טרחתו. אמר לו הסוחר מיד בכניסתו אליו, שטעה בהבאת החבילה והביא אחרת במקומה. תמה הנער ושאל את הסוחר: וזאת מנין לך? הלא לא ראית את החבילה שהבאתי כלל? ענהו הסוחר: מהזעה וההתנשפות שלך ניכר שלא הבאת את חבילתי, כיון שהבילתי היתה קלה למשא ולא היית צריך להזיע ולהתאמץ כל כך.

כך אומר הקב"ה לישראל: **"וְלֹא אֲתִי קָרָאתָ יַעֲקֹב"** שאם כן, לא היית כל כך מתאמץ ומתנשף, אלא סימן הוא; **"כִּי יִגְעֶתָ בִּי יִשְׂרָאֵל"** שאם היית קורא בשם ה' ומוצא טעם בלמוד לא היית יגע כל כך כמו שנאמר: **"וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל"** (במדבר פרק כג) שאפילו בלעם ידע והבחין שהצדיקים לומדים ואין הם מרגישים בעמל וטרחה כלל וכלל כיון שיש להם טעם במצוה. ■

לוקחים כחות גדולים כאלה להשאר ערים כל הלילה לאחר יום למודים מפרך ומיגע? אין זאת, אלא, שמוצאים טעם בלמוד וממילא יש להם כח ללמוד 'משמר' כל הלילה. בעוד שאם ניתן לאיש מן הרחוב בעל כח ומימדים לשבת ב'משמר' מיד ירדם, משום שאין לו טעם וחשק ללמוד וכן בשעורי תורה כל הנרדמים למיניהם, מסיבה זו נרדמים ואין זה מטעם עיפות

שהרי אם היו מספרים דברי ליצנות ושירה ומצרפים להם אכילה, לא היו נרדמים. ובשעה שמרגישים שהתורה מתוקה מדבש ונופת צופים ויש טעם בלמוד, איך אפשר לישון?

ומי שעדיין אין התורה ערבה לו, יתכון מאד בכרכת 'הערב נא... את דברי תורתך בפנינו... ובפיפיות... וזאת הסבה להיות בנוי תלמידי חכמים על ידי הכונה הגדולה שיתכון בכרכה זו.

'אור החיים' הקדוש מסביר את הפסוק כך: 'הצדיקים, הגם שעושים מצוות וכל עסקם בתורה אינם מרגישים שיש להם עמל.. אלא אדרבה כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה: וזהו השבח שאמר בלעם על עם ישראל, שאע"פ שיגיעים בתורה לא מרגישים בעיפות וטורח'.

הגמרא בב"מ ריש הפועלים מביאה את המעשה בריש לקיש ורבי יוחנן, כשראהו רבי יוחנן קופץ את הנהר אמר לו: "חילך לאורייתא" והבטיח לתת לו את אחותו לאשה אם יעסוק בתורה והסכים ריש לקיש ומיד לאחר מכן לא היה בכחו לקפוץ את הנהר למרות שלא החל עדין ללמוד תורה.

ואפשר שהיה בכחו לקפוץ כמקודם רק שמשעה שקבל עליו לא מצא ענין לשוב ולקפוץ כמי שאינו מוצא טעם לדבר ואין בכחו לעשות מאומה בענין.

ולהיפוך בשעה שאדם מוצא טעם, חשק, ענין ורצון לדבר, יקבל כחות עליונים. כמסופר על רבי זלמל'ה אחיו של רבי חיים מוולוז'ין שהיה אדם חלוש מאד ופעם אחת נצרך לספר שהיה מונח מאחורי ארון גדול וכבד מאד שהיו צריכים חמשה אנשים כדי להזיזו ממקומו ורבי זלמל'ה מרוב אהבת התורה וחשקו ללמוד הזיז את הארון לבדו ולקח את הספר.

בני התורה שעושים 'משמר' מנין

שו"ת חברותא

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה

האם מכבדים פעמים אותו אדם בסנדקאות?

שסגולת העשירות נלמד רק מקטורת. אבל לדעת התוספות שאף הקרבת עולה מעשרת, אם כן, מנא לן לדמותו לקטורת בלבד ולהקפיד בה כדין קטורת, שלא ליתן לכהן להקטיר כי אם פעם אחת, שהרי דימוהו אף לעולה שלא הקפידו בה מליתנה לכהן שכבר הקריב עולה פעם אחת. אמנם במדרש שהביא החיד"א (הנ"ל) לא הוזכר רק הקטרת קטורת (ואף החיד"א שם כתב שמדרש זה הוא סיוע לדברי הנו"ב ויתכן שזהו כונתו).

הביא מדרש כעין זה: **ש'בשעה שמל אברהם את עצמו ואת ילידי ביתו, ירד לשם הקדוש ברוך הוא, אמרו לו מלאכי השרת מה לך לפנות לגבעת הערלות, אמר להם חביבים עלי**

קטורת סמים, כתיב חד קרא: "גִבְעַת הָעֲרָלוֹת" (יהושע פרק ה) **וכתיב התם: "אֲלֶיךָ לִי אֵל הַר הַמִּזְבֵּחַ וְאֵל גִבְעַת הַלְבוּנָה"** (שיר השירים פרק ד)

מערכת 'חברותא' מיוחד ל'גנזי המלך'

יומא דף כ"ו ע"א

שאלה: ראיתי שיש נוהגין שלכל בן הנולד להם מכבדים סנדקאות לאדם אחר ומקפידים שלא ליתן לאדם אחד שני פעמים, רצוני לברר מקור המנהג?

תשובה: במשנה בדף כ"ו ע"א מבואר שבפיס השלישי שהוא להקטרת הקטורת, היו משתתפים רק כהנים חדשים שלא זכו מימיהם להקטיר קטורת,

ובגמרא תנא: **'מעולם לא שנה אדם בה'.** וטעמו של דבר ביאר רבי חנינא: **'מפני שמעשרת' את העוסקים בה.** לכן רצו שתהא הזדמנות לכהנים רבים ככל האפשר לזכות בה כדי שיתעשרו.

ודרשו כן מדכתיב: **'יְשִׁימוּ קַטֹּרֶת בְּאֶפֶס וּכְלִיל עַל מִזְבֵּחַךְ'** והפסוק הסמוך לו: **'כִּרְפָה ה' חִילוֹ'** (דברים ל"ג י"א), הרי שמי ששם קטורה, כלומר; שמקטיר קטורת להקב"ה מתברך ומתעשר.

ונחלקו רש"י ותוספות בפירוש דברי הגמ' (בשאלת רב פפא לאביי ותירוצו), שלדעת התוספות (ישנים ד"ה עולה ובמנחות נ. ד"ה דלא) גם הקרבת עולה מעשרת, שהרי נאמר: **'וּכְלִיל עַל מִזְבֵּחַךְ'** שהכונה על הקרבת עולה ולדעת רש"י (ד"ה הא לא שכיחא ועי' גהש"ס) אין הקרבת עולה מעשרת.

מילה כקטורת והקרבת עולה

במדרש רבה (בראשית פרשה מז פסקה ז) נאמר: **'א"ר אייבו: "בשעה שמל אברהם אותן ילידי ביתו העמידן גבעה ערלות וזרחה עליהם חמה והתליעו ועלה ריחן לפני הקב"ה כקטורת סמים וכעולה שהיא כליל לאישים"** (והובא מדרש זה בבדק הבית להב"י סוף סימן רס"ה בשם 'ארחות חיים').
החיד"א בספר פתח עינים (יומא כ"ו)

ליטול סנדקאות מכמה אנשים

הרמ"א (יורה דעה סימן רס"ה סעיף י"א) פסק כדברי רבינו פרץ. והש"ך (ס"ק כ"ב) דייק מלשון המהרי"ל הנ"ל, שאין להקפיד, אלא שלא ליתן שני בניו לסנדק אחד, אבל לקבל סנדקאות מהרבה בני אדם אין בכך כלום.

אבל הגר"א (בביאורו שם) כתב שהמקור למנהג שאין נותנים שני בניו לסנדק אחד, הוא על פי צוואת רבי יהודה החסיד (סימן מ'), שאם כדברי רבינו פרץ, יש להקפיד שלא יהיה אדם סנדק שתי פעמים לעולם.

בתשובת בית דוד (סימן קכ"ב) כתב: שבסאלוניקי אין נוהגים להיות סנדק שתי פעמים בתוך י"ב חדש ואחר י"ב חדש מקבלים סנדקאות לכל ילד שיהיה.

החיד"א בברכי יוסף (סימן רס"ה אות כ') הביא לדברי הבית דוד והוסיף שבמקומות אחרים אינם חוששים לזה כלל ואפילו תוך י"ב חדש נוטלים סנדקאות נוספות. ואף הנודע ביהודה (שם) כתב שאין זה לעכובא להיות מנהג קבוע ובכל מדינת פולין אין מדקדקים בזה, (ועי' שו"ת יחו"ד ח"ג סי' ע"ז באורך).

החיד"א (שם) מפרש טעמם של מי שאינם מקפידים בזה, שהם מדמים המילה להקרבת עולה שמעשרת (כדעת התוספות הנ"ל) ובכל זאת היה ניתן לזכות בה פעמים רבות ולכן אף במילה אין להקפיד, (ויש לפרש לדבריהם שמילה שכיחא היא וכפירוש התוס' בחלוק שבין עולה לקטורת). ■

סנדקאות כקטורת קטורת

במהרי"ל (מנהגים תחילת הלכות מילה) כתוב: שאמר מהרי"ל; שגדולה מצות הסנדק ממצות המוהל, מפני שרגליו נדמו למזבח כאילו מקטיר קטורת. ומאותו טעם כתב רבינו פרץ ע"ה; שמה שאין כופלין לתת בניו לסנדק אחד, רק לכל בן בורר סנדק אחד, היינו; משום שהוא דומה להקטרת קטורת ומבואר בגמ' יומא (הנ"ל); שבהקטרת הקטורת **'מעולם לא שנה אדם בה'** מפני שהקטרת הקטורת מעשרת ולפיכך היו מעשירין בכל פעם כהן אחר. וכן בסנדקאות מעשירין כל פעם סנדק אחר.

הנודע ביהודה (בשו"ת מהדו"ק חיו"ד סי' פ"ו) העיר: שלכאורה מנין לו לדבינו פרץ לדמות הסנדק למקטיר קטורת? הרי יותר יש לדמותו למקריב קרבן על מזבח החיצון, כי דם הברית דומה לדם הקרבן הקרב על מזבח החיצון. ותירץ שנראה שיצא לו מדברי המדרש הנ"ל שחביבה הערלה של הנימול לפני הקב"ה כהקטרת קטורת.

ולכאורה הרי במדרש הנ"ל נאמר גם שהיא חביבה כהקרת עולה שהיא כליל והרי בעולה אין קפידא שלא יקריב כהן רק פעם אחת. ובשלמא לדעת רש"י שאין הקרבת עולה מעשרת, הרי

אבות

"וּבְשִׁכְבְּךָ וּבִקְוִימָךְ"

כפי שהאדם שוכב בלילה, כך הוא קם בבקר

שוכב - כך הוא קם.

זוהי גם כונת הפסוק הנזכר בפרשת בלק: "הֲזֶן עִם פְּלִיא יָקוּם וְכָאֲרִי יִתְנַשֵּׂא לֹא יִשְׁכַּב עַד יֵאכַל טַרְףּוֹ..." (במדבר פרק כג). כפי שהאדם שכב בלילה, כך הוא יקום בבקר. ■

לעמידה? השיב על כך רבי מאיר מפרמישלאן: הרמ"א בא ומשיא לנו עצה טובה. הוא נותן לנו סגולה כיצד להתגבר כארי לעמוד בבקר ואומר שאם 'בשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב'. למה מתיחסת הגהתו של הרמ"א? והלא המחבר אינו מתיחס כלל לשכיבה, אלא

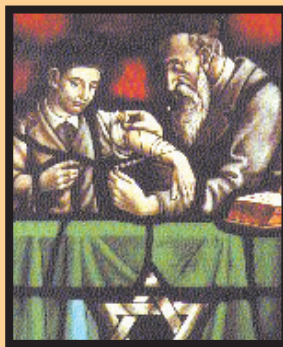
הסימן הראשון בשלחן ערוך 'אור החיים' פותח במלים: 'יתגבר כארי לעמוד בבקר לעבודת בוראו'. אומר על כך הרמ"א בהגהותיו: 'ובשכבו על משכבו, ידע לפני מי הוא שוכב'. למה מתיחסת הגהתו של הרמ"א? והלא המחבר אינו מתיחס כלל לשכיבה, אלא

מחשבה

אוהב את הבריות

על הקשר שבין העוסק בתורה לבין אהבת הבריות

שחברו אינו יודע להעריך את כשרונותיו והוא לוקח ממנו לקוחות תוך פגיעה בשמו הטוב. לא כן תלמידי חכמים ולומדי תורה. אם במקום אחר מאזינים עוד מאה יהודים לשעור מפי תלמיד חכם אחר, הוא אינו נפגע, אדרבא, הוא נהנה מכך שעוד יהודים לומדים תורה. הוא עושה כל שביכולתו להגדיל תורה ולהאדירה. מתוך למוד התורה מבינים טוב יותר את חשיבותה ודבקים יותר במצוותיה וכל זה מביא את לומדי התורה להיות אוהב הבריות. ■

ה'בן איש חי' אומר את אותו רעיון ב מ ד ר ש (בראשית רבה לב ב') שם נאמר: 'אין לך אדם אוהב בן אומנתו, אבל החכם אוהב בן אומנתו'. א ו מ נ י ש שונאים זה את זה, הוא רואה בתחרות עוינות, חושב

במשנה באבות (פרק ו' משנה א') 'רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה' ובין הדברים שהמשנה מפרטת נמצאת גם המעלה של 'אוהב את הבריות'. לכאורה, כיצד מהווה מידה זו פועל יוצא מעוסק בתורה? אלא שכל העוסק בתורה מוותר על כל רצונותיו האנוכיים. הוא אינו רוצה דבר מלבד להדבק בדרכי התורה, לקנות חכמה ולעשות רצונו של מקום. אדם שכזה, הקנאה התאוה והכבוד אינם שולטים בו וממילא אין מה שישניא אותו על הבריות. הוא חי עם כולם בשלום ובאחווה.

מעשי גדולים

אין אדם יודע את עתו

ברכה אחת שנתן בעל ה'הפלאה' לפזרן לצורך צדקה ולקמצן שהתעלם מאחיו

"ואתה?" - פנה הרב אל האח העשיר והקמצן, "מדוע אתה מתעלם מאחייך וקופץ ירך ממנו?" "רבי" - השיב הלה! "אין אדם יודע את עתו, שמא אאריך ימים ואגיע לזקנה מופלגת, לפיכך אני חוסך וגונז לימי הזקנה..." אמר להם בעל ה'הפלאה': "המקום ישמור את שניכם מדבר שאתם חוששים ממנו" ופטרים לביתם. ■

שלח רבי פנחס לקרוא אליו את בעלה של האשה ואת האח העשיר. המתין עד שהגיעו העמידם יחד ופנה תחילה אל בעלה של האשה ושאל: "מפני מה אתה מבזבז את כל ממונך על צדקה?" השיב הבעל: "רבי, אין אדם יודע את עתו. שמא אמות מחר ונמצאתי ערום בלא מצוות ומעשים טובים. לכן אני חוסף ועושה."

מעשה בבעל ה'הפלאה' שישב בבית דינו ונכנסה אצלו אשה אחת וקבלה: "רבי, מה אעשה ובעלי הוא פזרן לדברים שבצדקה, נותן יותר מכפי יכולתו ומבזבז את כל ממונו?" תוך כדי דבורה התפרץ לחדר יהודי שמראהו הסגיר את עונו ושפך את לבו בפני בעל ה'הפלאה', על שאין לו כמה להתפרנס ואילו אחיו הוא אדם עשיר ובעל נכסים שאינו מסייע לו בדחקו.

פרשת 'בלק'

"אם יתן לי בלק מלא ביתו פסך וזהב..."

אם מבקשים מאדם לבצע פעולה מסוימת והוא דורש עבורה כל הון שבעולם, ניתן להבין שהוא נחרץ באי-הסכמתו לבקשה

הרה"ג שלמה לוינשטיין
מיוחד ל'גנזי המלך'

"ניעץ בלעם ניאמר אל עבדי בלק אם יתן לי בלק מלא ביתו פסך וזהב..." (במדבר כב, יח)

אומר רש"י: "מלא ביתו פסך וזהב" - למדנו שנפשו רחבה ומחמד ממון אחרים. אמר: "ראוי לו, ליתן לי, כל כסף וזהב שלו, שהרי; צריך לשכור חיילות רבות. ספק נוצח, ספק אינו נוצח - ואני ודאי נוצח".

מסופר במשנה (אבות ו ט): 'אמר רבי יוסי בן קסמא, פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד, ונתן לי שלום, והחזירתי לו שלום, אמר לי, רבי מאיזה מקום אתה, אמרתי לו, מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני, אמר לי, רבי רצונך שתדור עמנו במקומנו ואני אתן לך אלף אלפים דגני זהב ואבנים טובות ומרגליות, אמרתי לו אם אתה נתן לי כל פסך וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום תורה...'
מדוע כשבלעם אומר: "ראוי לו ליתן לי כל כסף וזהב שלו", אומרים עליו, שנפשו רחבה? ומדוע איפוא, לא נאמר זאת, גם על רבי יוסי בן קסמא שאומר: 'אם אתה נתן לי כל פסך וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם'?"

מביא ה'ליקוטי בתר ליקוטי' בשם ה'דבש וחלב': אם מבקשים מאדם לבצע פעולה מסוימת והוא דורש עבורה את כל ההון שבעולם, הרי מה"תנאי" שהוא מציב אנו למדים שהוא נחרץ באי-הסכמתו לבקשה ולכן נקט בלשון מוגזמת ובלתי אפשרית, כדי לבטא את נחרצותו.

לעומת זאת, אם יענה האדם שהוא מוכן לבצע את המשימה בעבור מליון דולר, הרי שגילה דעתו שהוא מוכן לעשותה, אלא שדורש עבורה מחיר גבוה במיוחד.
רבי יוסי בן קסמא אומר: 'כל פסך

כשכרבותו של תרנגול לבנה לגמרי. נטל ריב"ל תרנגול והמתין לרגע המדויק. כשהגיע הרגע - נרדם. הבין ריב"ל שמן השמים כיוונו שלא תתמלא בקשתו. בלעם רצה לקלל את ישראל ורצה לכוון את הרגע שבו הקב"ה כועס. מה עשה? לקח תרנגול וחיכה לרגע המתאים, אלא שראה שהוא מתחיל לנמנם וכדי שלא להרדם החל ללכת הלוך ושוב. זהו שנאמר: "ניחר אף אלקים כי הולך הוא..."

וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם' כדי להמחיש לו, עד כמה הוא נחרץ ברצונו לגור במקום תורה. על כן ודאי לא ניתן לומר עליו שהוא חומד ממון אחרים! לעומת זאת, בלעם אמר: "מלא ביתו פסך וזהב" (במדבר כד, יג) היינו; כספו וזהבו של בלק. נמצא שהוא נקב סכום ממשי ומדויק. ומזה שהסכום היה גבוה במיוחד, למדנו שמחמד הוא ממון אחרים.

"ניחר אף אלקים כי הולך הוא..." (במדבר כב, כב)

הגמרא (ברכות ז.ו) מספרת: על צדוקי אחד, שכנו של רבי יהושע בן לוי שהיה

מציק לו מאד. רבי יהושע בן לוי רצה להפטר ממנו. יש רגע מסוים ביום, לפנות בקר, שאז יש חרון אף בעולם ורצה ריב"ל להיות ער באותו רגע כדי שיוכל לקלל את אותו צדוקי ולבטח קללתו תתקיים. ואימתי חל רגע זה? יש דרך לדעת זאת:

את המלאך שעמד באמצע הדרך, ראה רק בלעם ולא אף אחד ממלוויו.

שואלים הראשונים: מדוע נעשה נס כזה? אם היו עושים זאת לפני עם רב - ניחא!, כי אז תועלתו של הנס היתה גדולה. אבל מדוע לעשות נס, שכל תועלתו היא לאדם אחד?

עונה ה'משך חכמה': גם כך תועלת הנס היתה עצומה, בלעם רצה לקלל, אך ד' לא נתן לו. ככתוב (במדבר כב, יב): "לא תאד את העם כי ברוך הוא!" מדוע? כיון שד' רצה שהוא יברך ולא יקלל?

יש לפרש את כל הענין, כי ד' לא רצה שהעמים יבואו להלחם בעם ישראל, כיון שרצה שיפחדו.

ולכאורה, מה בכך שתהיה מלחמה, הלא ישראל ינצחו! אלא שכדי לנצח מלחמה צריכים זכויות ולא תמיד יש לעם ישראל את הזכויות הנדרשות. ולכן מוטב שעם ישראל לא יגיעו כלל למצב של מלחמה. כיצד עושים זאת? ע"י שכולם יפחדו ויחששו מישראל.

וכיצד גורמים לכך? הולכים אל ה"גדול" ביותר שיש לגוים, האיש שכולם באים אליו לקבל ממנו עצות ושומעים לכל מוצא פיו ושמים לו הנבואה בפיו על מה שעם ישראל עומד לעשות לאומות - וכך גורמים לכולם לפחד ולחשוש מעם ישראל ולא להעז ללחום בו.

רמז

"ק" - קדושה

משמעות האות ק' בכל אחת משמות הפרשיות האחרונות

אומר רבי שלמה סובל ב'שלמה חדשה': סדר הפרשיות הוא: **קרח, חקת, בלק**.

- בקרח ה-ק בהתחלה.
- בחקת ה-ק באמצע.
- ובבלק ה-ק בסוף.

אומרים חז"ל (שבת קד.): **ק = קדושה**.

קרח היה בתחילה קדוש, שהרי, היתה לו רוח הקדש.

פרשת **חקת** - עוסקת בתחילה, בענין הטמא שהיוו עליו מים טהורים ונהיה טהור. ולאחר מכן יכול לאכול קדש. ומשם ממשיכה הפרשה לנושאים אחרים. כלומר, ה'קדש' הוא באמצע.

בלק היה טמא, אך לבסוף זכה ויצאה ממנו רוח המואביה, שממנה יצא דוד המלך ולכן ה-ק בסופו. ■

שינוי במסכת מידות (פרק ד משנה ז): **וְהַהִיכָל צָר מְאֹד וְרָחֵב מְלֻפְּנָיו, וְדוּמָה לְאָרִי, שְׁנָאֲמַר (ישעיה כט), הוּא אֲרִיאֵל אֲרִיאֵל קָרִית חֲנָה יְהוָה, מִה הָאָרִי צָר מְאֹד וְרָחֵב מְלֻפְּנָיו, אִף הַהִיכָל צָר מְאֹד וְרָחֵב מְלֻפְּנָיו. וכן המזבח נקרא אריאל: **הַמְזֻבֵּחַ הַזֶּה... וְהָאֲרִיאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲרָף בְּשָׂתֵים עֶשְׂרֵה רֶחֶב רְבֹעַ** (שם ג א). וכן האש שירדה משמים היתה רבוצה כאריה: **וְהַתְּנַיִם: חֲמֵשֶׁה דְּבָרִים נֹאמְרוּ בְּאֵשׁ שֶׁל מַעְרָכָה; רְבֹצָה כְּאֵרִי..** (יומא כא:). וכיון שהמזבח וההיכל והאש קרויים ומשולים לאריה, לכן היו מביאים קרבנות, כי כשהאדם חוטא, הוא נהיה "צר" והמזבח וההיכל היו "מרחיבים" אותו, בדומה לאריה שבתחילה צר ואחר כך מתרחב.**

רמז לכך בפסוק: **"הֵן עִם כָּלְבִיא יְקוּם"** - שאפילו אם הם חוטאים והם - **"כָּלְבִיא"** (אריה קטן), הרי שהוא - **"יְקוּם"** - שהמזבח מכפר להם והם יכולים "להתרחב" כאריה. ■

הגמרא מספרת (ב"מ פה.): כי לרבי יהודה הנשיא היו יסורי גוף במשך שלש עשרה שנים. **'על ידי מעשה באור'** - פעם אחת הוליכו עגל לשחיטה והיה רבי יושב ועוסק בתורה, בבית המדרש. ברח העגל והכניס ראשו תחת מעילו של רבי. אמר לו: לך, כי לכך נוצרת! אמרו - הואיל ואינו מרחם, יבואו עליו יסורין.

ו'על ידי מעשה הלכו' - פעם אחת היתה שפחתו של רבי מנקה את הבית והיו שם עכברים ובקשה לסלקם. צוה רבי להניח להם, שהרי נאמר (תהילים קמה ט): **"וְרַחֲמֵינוּ עַל כָּל מַעֲשָׂיו"**. אמרו: הואיל ומרחם, נרחם עליו. ונסתלקו יסוריו.

בספר ה'ציעור ותוצאותיו': מסופר על האר"י ז"ל שביקר אצל זוג חשוך ילדים, אשר בקשו ממנו ברכה להפקד בצאצאים. אמר להם שהסבה שאין להם ילדים, כיון שהם מצערים את בעלי החיים שלהם - וכנגד זה ד' מצער אותם. במה צערו את בעל החיים? היו להם תרנגולות בלול אשר כדי להגיע למי השתיה נהגו לעלות ע"ג קופסא שהיתה מונחת בלול. פעם נזקקו בני הזוג לאותה קופסא ולקחיה משם ובכך נגרם צער לתרנגולים. לאחר שהחזירו את הקופסא ללול נפקדו בילדים. מלבד הלקח והלמוד שיש ממעשה זה לענין צער בעלי חיים, אפשר גם להתפעל מהזוג הזה, שהאר"י ז"ל ביקרם והפגם היחיד שמצא אצלם היה ענין זה.

"הֵן עִם כָּלְבִיא יְקוּם וְכֹאֲרֵי יִתְנַשֵּׂא..." (במדבר כג, כד)

מובא בספר 'נשמת כל חי': אומרים חז"ל (שמו"ד); כי בעת ששלח פרעה את בני ישראל ממצרים צעק **"ויי" ויי"**, כי כל זמן שישראל היו עם של עבדים, הוא לא הצר כל כך על כך ששחררם, כי ההפסד בשחרור עם של עבדים אינו גדול כל כך... אבל כשראה את עם ישראל מסודר עם דגלים ומחנות ושבטים, רק אז נוכח לדעת במעלתם הגדולה ונצטער צער רב על שחרורם ואמר **"ויי ויי"**.

הדרו ויפיו של האריה בולטים ונראים לעין כשהוא מתרומם ומתנשא ומהלך זקוף ולא כשהוא רובץ.

אומר בלעם: **"הֵן עִם כָּלְבִיא יְקוּם וְכֹאֲרֵי יִתְנַשֵּׂא"**. עם ישראל נראה במלוא יפיו והדרו כשהוא מתנשא - לאחר שיצאו ממצרים ולא כשרבץ תחת עול העבדות במצרים.

ראיה לדבר - מדברי רחב למרגלים (יהושע ב, י-יא):

1. **"כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר הוֹכִישׁ ד' אֶת מִי יָם סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרָיִם"**
2. **"וְאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לְשָׂנֵי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן..."**
3. **"וַנִּשְׁמַע וַיִּמָּס לְבַבְנוּ"**

ומדוע נאמר: **"וַנִּשְׁמַע"**? הלא כבר אמרה: **"כִּי שָׁמַעְנוּ"**?

אומר ה'משך חכמה': **"וַנִּשְׁמַע"** - את בלעם **"וַיִּמָּס לְבַבְנוּ"**! שמענו את דברי בלעם וזה מה שמפחיד אותנו יותר מכל! אבל, כיצד מוכיחים שדברי בלעם הם אמת? פותחים לבהמה את הפה לפני כל השרים וכששמעו כולם את דברי האתון, באו לביתם וספרו שראו ושמעו את האתון מדברת ואומרת לו, שלא ילך.

"וַיֹּאמֶר אֵלָיו מְלֶאֱךָ ד' עַל מַה הִכִּיתָ אֶת אֶתְנָךְ זֶה שְׁלֹשׁ רְגָלִים..." (במדבר כב, לב)

קיימת מחלוקת; אם איסור 'צער בעלי-חיים' הוא מדאורייתא, או מדרבנן. מפרשתנו יש ראיה ש'צער בעלי-חיים' - מדאורייתא.

המלאך אומר לבלעם: **"עַל מַה הִכִּיתָ אֶת אֶתְנָךְ זֶה שְׁלֹשׁ רְגָלִים..."**

אומר הרמב"ם (מורה נבוכים פרק יז ח"ג): שמפסוק הזה לומדים, שצער בעלי חיים מדאורייתא.

וב'ספר חסידים' (סימן תרס"ו) כתב וז"ל: כל מעשי גרמות שאדם גורם צער לחברו - נענש. ואף אם יעשה צער חנם, לבהמה, כגון שמשים עליה משא יותר משיכולה לשאת והוא מכה אותה - עתיד ליתן את הדין, שהרי 'צער בעלי חיים' מדאורייתא.

וכן כתוב בענין בלעם: **"עַל מַה הִכִּיתָ אֶת אֶתְנָךְ"**. וכנגד שאמר לה: **"...לוֹ יֵשׁ חֶרֶב בְּיָדֵי כִּי עֲתָה תִּרְגְּמִיךָ"** (במדבר כב, כט) לכן נהרג בחרב! שהרי בבני נח לא מצינו: **"וַיַּרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם"** (בראשית א, כח). לאדם הראשון שלא הותר לו בשר תאוה והוא לא נהנה מבעלי חיים, ניתנה הרדיה, שד' אמר לו: **"וַיַּרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם"**, אבל לבני נח שהותר להם בשר תאוה (שעד נח אסור היה לאכול בשר בעלי חיים ורק לאחר המבול הותרה האכילה) - לא ניתנה להם הרדיה מבעלי חיים.

התכנסות עם הרב

אמנון יצחק שליט"א

ביום רביעי 12/07/06
השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:00

דמי כניסה 10 ש"ח

הערב כולו מוקדש לרפואת ליטל בת רותי

עמנואל אולם ההרצאות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

ההרצאות מאובטחות

יעמדו על הברכה

בריות למשפחתו של אברהם בן גולה	בריות למשפחתו של מרדכי בן ידה
בריות למשפחתו של מסימו בן מריאלה	בריות למשפחתו של מרטינה בת סבריינה
לעלוי נשמת אהרון בן יעקב	רפואה שלימה לציון בן מיסה
הצלחה הכל לדניאל ואוסנת קביאטק	

רק בטרקלין יאקאב חשמל

עוברים ל-בְּקו BEKO בחירה עולמית

במטרי **באשטק** סכומים נכבדים בתכנון ופיתוח בקו מוצרים בעלי יעוצ וטכנולוגיה המתקדמים בעולם. מוצרי **באשטק** מובילים בכל תחומי ענף השטח: מיקרופרים, מכונות הכיסה, מיכשירי מזון, כלים, תנורים וז-תאים, תנורים בגזים וכיריים ומצרים קטנים כשאבי אבן, מנצחים מקרנוליס ועוד.

מכונות הכיסה בְּקו

קיבולת עד 6 ק"ג • עד-1000 סל"ד • זלזת רחבה 300 ס"מ • מחיפה של 180 מעלות • שקילה אוטומטית להאמת כמות סיס אנטיסליל ותן הנבירה אינן הכונה בת סוסיה • סיסר המשייה של עד 9 שעות • 20 מנצות כיסה שונה • אשירות לכיסל סוסיה • מנע סמסטריות 40-55 מעלות • מנצית לכיסה מוריר 30 דק • אשירות לכיסול סיס מים להננה על כיסה נעויה ונעשיות • חרף ניווסטה • צרכת מים ונכנסת 95 לסטר מתורר כיסה, 6, לטר • דעור, באשטיס, A, סוסיה, B, אגורה, C, סוסיה

קונים ומקבלים
מסרץ קטור 18W0000
החור"מ-1990 ומלד

טרקלין יאקאב חשמל
הדווליס ככנס"ס אשירות
BEKO בחירה עולמית

הדווליס חז' יחוסקל' 18 • חז' יחוסקל' 27 • חז' רב' עשוקבא 35 • חז' עשוקבא 14
מוריעין שרילית ק סטר, אכיר חז' 46 • מולד קסם ביוור שרילית חז' רוק 28 קוקין ביוור

הדווליס חז' יחוסקל' 18 • חז' יחוסקל' 27 • חז' רב' עשוקבא 35 • חז' עשוקבא 14
מוריעין שרילית ק סטר, אכיר חז' 46 • מולד קסם ביוור שרילית חז' רוק 28 קוקין ביוור

בכפר נופש חקוק המשקיף לרמת מגולן
בין טבריה לצפת בבית הארחה כפרי, יתקיים נופש פעיל למשפחות בני תורה בחופשת בין הזמנים בהכשר הרב בורשטיין מוצרים לאנדו - רובין סדרת הרצאות בנושא: חינוך ילדים, שלום בית והשקפה

נופש תכלה
02-6521254/5, 02-6529601/2, 052-6674437

שותף עסקי יקר, 3 טריליון דולר מתגלגלים מדי יום בשוק המט"ח, השוק הגדול בעולם. חברות המחקר המובילות צופות גידול של פי 20 במהלך השנתיים הקרובות! **ואיפה אתה בתמונה?**

כשותף עסקי של פיננטק תוכל להינות מתוכנית השותפים המהפכנית Profit Share. פיננטק חברת המסחר המט"ח היחידה בישראל, בה תרוויח גם כשלקוחותיך מרוויחים.

הרשות לניירות ערך האמריקאית מבטיחה ומקיימתו **חייג 2021***

שירותי כח אדם וסיעוד

- עובדים זרים מכל העולם
- טיפול בקשישים, מוגבלים ונכים במסגרת חוק הסיעוד של ביטוח לאומי
- מטפלים למשך 24 שעות - אפשרי ללא לינה

ברישיון משדר העבודה הרווחה

1-700-704-204 פקס: 08-9356686 נ"ד: 050-2333333 רח' הרצל 96 רחובות, מיקוד: 76548 raz2004@bezeqint.net

כרטיסים ניתן להשיג בטל. 03-677779
ואצל הפעילים המופיעים בעמוד 7

הוא

מאזן וזכויות

אצטדיון
טדי
סימפסון^{of}

יום ג', ליל ט"ו באב, 8 באוגוסט